

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Semana a z členov senátu JUDr. Petra Dukesa, JUDr. Margity Fridovej, JUDr. Jany Zemaníkovej JUDr. Aleny Priecelovej, v právnej veci žalobcu **J.**, zast. advokátom JUDr. Ľ., proti žalovanému **A.**, **odštepny závod Z.**, o zaplatenie 3 569 015 Sk s prísl., vedenej na Krajskom súde v Ž. pod sp. zn. 15 Cb 513/00, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. septembra 2005 č. k. 3 Obo 6/2005-200, rozhodol

t a k t o :

Rozsudok odvolacieho súdu v časti, ktorou bol rozsudok súdu prvého stupňa zmenený vo výroku, ktorým žalovaný bol zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu jeden milión Sk so 17,6% úrokom z omeškania od 1. decembra 2000 do zaplatenia tak, že v tejto časti žalobu zamietol, ako aj vo výroku o náhrade trov konania, **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Na odvolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 22.9.2005 č. k. 3 Obo 6/2005-200 rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bolo žalobe vyhovené, zmenil tak, že žalobu zamietol. Zmenu rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd odôvodnil takto:

Predmetom sporu je zaplatenie sumy 3 569 015 Sk z titulu poistného plnenia na základe kúpnej poistnej zmluvy č. X., uzavretej podľa § 788 Obč. zák. dňa 26.2.1999 medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným. Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 10.3.2003 bola vymáhaná pohľadávka postúpená postupcom K. na postupníka J., v dôsledku čoho súd prvého stupňa uznesením zo dňa 15.4.2004 pripustil, aby do konania na strane žalobcu vstúpila spoločnosť J.

Poistnou zmluvou boli poistené stavebné práce, vykonávané na stavbe T. – B., úprava V., odstraňovanie povodňových škôd, pričom predmet poistenia bol špecifikovaný ako cudzie budovy, haly a stavby drevené, cudzie budovy, haly, stavby ostatné, pôvodná stavba upravovaná stavebnou činnosťou, stavebné náradie a odpratávacie náklady. Ohľadom predmetu poistenia, špecifikovaného ako odpratávacie náklady, bola v prípade poistnej udalosti dohodnutá poistná suma vo výške 1 000 000 Sk.

Dňa 13.3.2000 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému vznik škody, ktorá podľa neho spočívala v nánosoch na dne vodného toku, na ktorom boli stavebné práce vykonávané, ako dôsledku zvýšeného povodňového prietoku. Žalovaný odmietol poskytnúť plnenie podľa poistnej zmluvy s tým, že sa nejedná o poistnú udalosť, predpokladanú poistnou zmluvou. Podľa znaleckého posudku, vypracovaného na žiadosť právneho predchodcu žalobcu pri povodni v dňoch 8. a 9.3.2000 v obci T. na toku V. vznikli pri realizácii úpravy toku povodňové škody v položke zemné práce v celkovej výške 3 569 015 Sk.

Žalobca požaduje poistné plnenie vo výške 3 569 015 Sk s poukazom na prílohu č. 22 k poistnej zmluve č. X., podľa ktorej poistenie stavebných prác na predmetnej stavbe sa vzťahuje aj na odpratávacie práce. Keďže maximálna výška poistného pre takúto poistnú udalosť bola dohodnutá na sumu 1 000 000 Sk s možnou percentuálnou spoluúčasťou poisteného, rozhodol súd prvého stupňa o výške poistného plnenia v rozpore s obsahom poistnej zmluvy.

Predmetnou poistnou zmluvou bolo dohodnuté poistenie stavebných prác stavebného objektu T. – B., úprava V., odstraňovanie povodňových škôd. Z takto

zmluvne vymedzeného predmetu poistenia nevyplýva, že poistenie sa vzťahuje aj na náklady spojené s odstraňovaním nánosov spôsobených povodňou na dne predmetného stavebného objektu. Vzhľadom na predmet poistenia možno za odpratávacie náklady považovať tie náklady, ktoré sú spojené s odpratáním zvyškov poisteného objektu a pod takto dojednaný predmet poistenia nemožno zaradiť aj náklady, ktoré nemajú pôvod v stavebných prácach vykonávaných na predmetnom stavebnom objekte. Keďže za týchto okolností nevzniklo žalobcovi v zmysle § 788 ods. 1 Obč. zák. právo na poistné plnenie, odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 220 ods. 1 O.s.p. zmenil tak, že žalobu zamietol.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca a podľa jeho obsahu navrhol ho zrušiť v časti, pokiaľ ním bol rozsudok súdu prvého stupňa zmenený a žaloba o zaplatenie jedného milióna Sk s prísl. zamietnutá a vec v rozsahu zrušenia vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Na zdôvodnenie dovolania uviedol:

V poistnej zmluve č. X. zo dňa 26.2.1999 je uvedené, že sa jedná o poistenie stavebných prác. Dojednanie pre poistenie stavebných prác upravuje čl. 3 predmetnej zmluvy. Z uvedeného článku vyplýva, že poistenie sa vzťahuje na budovaný stavebný objekt, ktorý je identifikovaný v zápise o obhliadke rozostavaného stavebného objektu zo dňa 26.2.1999 ako T. – B., úprava V., odstraňovanie povodňových škôd. V čl. 3 je uvedený stručný popis stavu zhotovených konštrukcií a prác stavebného objektu, kde okrem iných skutočností je uvedené, že na celom úseku bola vykonaná úprava vodotoku. Z predmetného článku je zrejmé, že i vodotok (dno V.) je súčasťou budovaného stavebného objektu, a preto aj náklady vzniknuté s odpratávaním nánosov sú predmetom poistného krytia. Preto v čl. II. Všeobecne zmluvných podmienok bolo dohodnuté poistné plnenie pre prípad zvýšeného prietoku. Žalobca preto pre účely poistného plnenia požiadal Slovenský hydrometeorologický ústav, regionálne stredisko Ž., o hydrologické údaje týkajúce sa prietoku, resp. povodňového stupňa. SHMÚ Ž. žalobcovi dňa 12.4.2000 oznámil, že hydrolo-gické údaje sa zaraďujú podľa STN 751400 do tretej triedy spoľahlivosti. Všeobecné poistné podmienky sú neoddeliteľnou súčasťou poistenej zmluvy, odvolací súd príslušný článok poistných

podmienok nevyhodnotil vo vzťahu k vyjadreniu SHMÚ, pracoviska Ž..

Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 OSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok je prípustný, dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v jeho napadnutej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Súd prvého stupňa na základe ním vykonaného dokazovania vychádzal zo skutkového stavu, že poistnou zmluvou z 26.2.1999 boli poistené stavebné práce vykonávané pri realizácii vodohospodárskeho diela T. – B., úprava vodného toku V.. Tento stavebný objekt je identifikovaný v zápise o ohliadke rozostavaného stavebného objektu dňa 26.2.1999 ako T. – B., úprava V., odstraňovanie povodňových škôd. Z čl. 3 poistnej zmluvy vyvodil záver, že i vodotok (dno V.) je súčasťou budovaného stavebného objektu, a preto aj náklady vzniknuté s odpratávaním nánosov sú predmetom poistného krytia. Tieto závery súdu prvého stupňa už aj vzhľadom na rozsiahlosť ním vykonaného dokazovania sú celkom adekvátne obsahu spisu a sú v súlade so zásadami logiky.

Odvolací súd s uvedeným skutkovým stavom, z ktorého vychádzal súd prvého stupňa sa však nestotožnil a dospel k záveru, že z poistnej zmluvy nevyplýva, že poistenie sa vzťahuje aj na náklady spojené s odstraňovaním nánosov, spôsobených povodňou na dne predmetného objektu. Na tom základe podľa ust. § 220 ods. 1 OSP zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobu zamietol. Tento postup odvolacieho súdu je však v rozpore s ustanovením § 220 ods. 1, ako aj v rozpore s ust. § 220 ods. 2 OSP (znenie § 220 OSP v znení pred jeho novelou vykonanou zák. č. 341/2005 Z.z., s účinnosťou od 31.8.2005). Totiž, ak odvolací súd

mienil rozhodnutie súdu prvého stupňa zmeniť podľa ust. § 220 ods. 1 OSP, potom bezpodmienečne musel vychádzať z toho skutkového stavu, ako ho ustálil a vymedzil súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku. Ak sa odvolací súd s takto ustáleným skutkovým stavom nestotožnil a zároveň vo veci chcel meritórne rozhodnúť, potom mal postupovať podľa § 220 ods. 2 OSP, a teda mal dokazovanie doplniť (§ 213 OSP). V danom prípade odvolací súd však dokazovanie nedoplnil, a preto neboli splnené procesné podmienky ani pre postup podľa ust. § 220 ods. 2 OSP.

Z doterajšieho obsahu spisu a dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplýva, že uvedená poisťovná zmluva sa vzťahuje na majetok stavebnej akcie s názvom: T. – B., úprava V., odstraňovanie povodňových škôd, pričom poistenie sa vo všeobecnosti vzťahuje na stavebné práce a v rámci toho je osobitne vymedzené ako predmet poistenia aj odpratávacie náklady (č.l. 7). Žalobca plnenie z tejto poisťovnej zmluvy uplatňuje na tom skutkovom a právnom základe, že v dňoch 8. -10.3.2000 na realizovanej stavbe bola povodeň, následkom čoho dno V. bolo zaplnené nánosmi, ktoré žalobca musel odstrániť a náklady s tým spojené požaduje zaplatiť v zmysle poisťovnej zmluvy. Doposiaľ vykonané dokazovanie nasvedčuje tomu, že uplatnený nárok žalobcu, čo do základu, je v súlade s uvedenou zmluvou, keďže nepochybne ide o odpratávacie náklady, pričom odpratávaný nános vznikol na základe povodne a nachádzal sa na majetku realizovanej stavby, ktoré kritériá boli výslovne dohodnuté v poisťovnej zmluve. Pokiaľ ide o výšku, túto žalobca dokladoval znaleckým posudkom na sumu 3 569 015 Sk, avšak v zmysle poisťovnej zmluvy poisťovná suma z tohto titulu činí iba jeden milión Sk a zrejme z tohto dôvodu žalobca napadol rozsudok odvolacieho súdu iba v tejto časti.

Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa, týkajúce sa poisťovnej sumy 1 000 000 Sk s prísl. nie je v rozpore s doterajším obsahom spisu, v odvolacom konaní neboli podmienky na jeho zmenu, a preto dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu podľa ust. § 243b ods. 1, 2 OSP v jeho napadnutej časti zrušil a v rozsahu zrušenia mu vec vrátil na ďalšie konanie. Právny názor dovolacieho súdu, vyslovený v tomto rozsudku, pre odvolací súd je

záväzný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 20. februára 2008

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu